

Na temelju članka 19. stavak 1. i članka 20. stavak 2. Zakona o Vladi Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 2/96), a u svezi s člankom 123. stavak 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH», broj: 39/03, 22/06 i 43/10), a u svezi s člankom 13. stavak 2. i člankom 16. Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine F BiH», broj 58/06, 40/10, 14/12, 66/12, 11/17, 20/20, 43/21 i 18/23), a u svezi s člankom 27. Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojbi Civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada («Službene novine Federacije BiH», broj 77/06 i 52/22), na prijedlog Uprave za civilnu zaštitu Hercegbosanske županije, Vlada Hercegbosanske županije na 75. sjednici održanoj 14. lipnja 2023. godine d o n o s i

ODLUKU

o osnivanju Službe zaštite spašavanja -gorske službe spašavanja

Članak 1.

Ovom Odlukom određuju se udruge građana u kojima se organiziraju službe zaštite i spašavanja-gorske službe spašavanja, koje će djelovati na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županije), utvrđuju zadatci tih službi i uređuju druga pitanja od značaja za organizaciju i rad tih službi.

Članak 2.

U cilju stvaranja uvjeta da se slučajevima nastanka prirodne ili druge nesreće na bilo kom dijelu područja Županije može osigurati odgovarajuća zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, formira se služba zaštite i spašavanja -gorska služba spašavanja.

Sukladno ciljevima iz stavka 1. ovoga članka, a prema Procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Procjena ugroženosti), („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 7/21), na razini Županije službe zaštite i spašavanja formiraju se u pravnim osobama i udrugama građana koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- 1) da je njihova djelatnost takve vrste koja je od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,
- 2) da imaju stručne kadrove i odgovarajuću opremu, tehnička i druga sredstva koja omogućavaju vršenje poslova iz ovlasti službe zaštite i spašavanja i
- 3) da su materijalno opremljeni odgovarajućom opremom i drugim materijalno-tehničkim sredstvima koja je neophodna za vršenje poslova iz mjerodavnosti službe zaštite i spašavanja.

Članak 3.

Služba zaštite i spašavanja-gorska služba spašavanja predviđena ovom Odlukom namijenjena je da djeluje na području cijele Županije kada na području iste nastane prirodna i druga nesreća, te je potrebno brzo i učinkovito izvršiti sve zadatke na zaštiti i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara u odnosu na poslove za koje su nadležne te službe, a sukladno zapovijedima Županijskog stožera civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Županijski Stožer).

Članak 4.

Ovom Odlukom određuje se osnivanje službe zaštite i spašavanja (gorska služba spašavanja) u udrugama građana:

1. Gorska služba spašavanja Stanica Hercegbosanske županije sa sjedištem u Gabrijela Jurkića 16. Livno i

2. Gorska služba spašavanja stanica Tomislavgradu sa sjedištem u Lipa b.b. općina Tomislavgrad koje će djelovati na području Županije, utvrđuju zadaci te službe i uređuju druga pitanja od značaja za organizaciju i rad službe.

Članak 5.

Osobe ovlaštene za zastupanje udruga građana iz članka 4. ove Odluke, u suradnji sa Upravom, obavljaju sljedeće poslove:

- 1) svojim aktom formiraju službu, određuju rukovoditelja službe i broj pripadnika službe;
- 2) popunu službe vrše članovima udruga građana koji su obučeni i osposobljeni za vršenje poslova iz mjerodavnosti službe;
- 3) utvrđuju potrebe u opremi, tehničkim i drugim sredstvima rada koja su neophodna za rad službe zaštite i spašavanja i poduzimaju mjere za osiguranje te opreme i sredstava;
- 4) organiziraju i provode obučavanje pripadnika službe za uspješno vršenje poslova zaštite i spašavanja iz nadležnosti službe;
- 5) u roku od šest mjeseci od potpisivanja ugovora iz članka 10. ove Odluke izrađuju vlastite postupke rada za procese djelovanja u slučajevima angažiranja na zadacima zaštite i spašavanja iz mjerodavnosti službe.

Članak 6.

Udruge iz članka 4. ove Odluke obavljaju operativne mjere zaštite i spašavanja koje se odnose na spašavanje u planinama, na stijenama, speleološkim objektima i drugim nepristupačnim terenima, pri nepovoljnim vremenskim uvjetima te kada pri spašavanju treba primijeniti posebno stručno znanje i odgovarajuću opremu za spašavanje na pogođenom području i to:

- otklanja neposredne opasnosti u planinama i drugim nepristupačnim područjima koja mogu ugroziti ljude na određenom području,
- obavlja potragu za izgubljenim ljudima u planinama i drugim nepristupačnim područjima,
- obavlja spašavanje ljudi iz speleoloških objekata, litica i kanjona,
- obavlja spašavanje ljudi u urbanim sredinama, te drugim ne planinskim područjima i to na visokim objektima, tunelima i cijevima, u prometnim nesrećama i na moru, te kod niza ekstremnih sportova,
- obavlja spašavanje ljudi na uređenim i neuređenim skijalištima, penjalištima i drugim objektima i prostorima u prirodi, za vrijeme posebnih sportskih, turističkih, rekreativnih, kulturnih i drugih aktivnosti u prirodi i planinskom području te speleološkim objektima,
- obavlja potrage i spašavanje ljudi iz lavina i provođenje preventivnih mjera u vezi sa opasnostima od snježnih lavina u planinskim područjima,
- učestvuje u sustavu traganja i spašavanja za nestalim zrakoplovima i drugim prometnim sredstvima u planinama, strmim dijelovima obale i drugim nepristupačnim područjima,
- organizira prijevoz povrijeđenih i oboljelih ljudi i pripadnika gorske službe spašavanja s planina i drugih nepristupačnih područja, te podnošenje zahtjeva mjerodavnim službama za helikopterski transport,
- obavlja spašavanje ljudi na visinama i visokim objektima u slučaju potresa, vremenskih nepogoda i drugih nesreća na nepristupačnim prostorima, i
- obavlja spašavanje ljudi u nesrećama u slučaju loših vremenskih uvjeta uz primjenu posebnih stručnih znanja i tehničke opreme za spašavanje u planinama.

Članak 7.

Služba zaštite i spašavanja (gorska služba spašavanja) iz članka 4. ove Odluke, poslove iz svoje mjerodavnosti vrše u fazi nastanka prirodne ili druge nesreće i u fazi otklanjanja i saniranja nastalih posljedica, a zadatke koji se odnose na preventivnu zaštitu ostvaruju u okviru obavljanja redovite djelatnosti u udruzi građana u kojima su formirane.

Pored operativnih mjera zaštite i spašavanja iz članka 6. ove Odluke, služba zaštite i spašavanja iz članka 1. ove Odluke obavlja i preventivne mjere zaštite i spašavanja iz članka 32. stavak 1. točka 15) Pravilnika.

Članak 8.

U cilju stvaranja uvjeta da služba zaštite i spašavanja (gorska služba spašavanja) iz članka 4. i 5. ove Odluke, može vršiti poslove zaštite i spašavanja predviđene ovom Odlukom, Uprava će planirati odgovarajuća sredstva u Županijskom proračunu, kao i dio sredstava iz posebne naknade za zaštitu i spašavanje koja pripadaju Županiji sukladno članku 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine FBiH», broj: 39/03, 22/06 i 43/10), koja će se koristiti za nabavku opreme, tehničkih i drugih sredstava koja su neophodna za rad tih službi i za obučavanje i osposobljavanje njihovih članova koji obavljaju poslove iz nadležnosti službe zaštite i spašavanja.

Financijska sredstva iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se samo za financiranje onog dijela aktivnosti službi zaštite i spašavanja koje će one obavljati kao dio dodatne djelatnosti koja se odnosi na zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, koji su ovom Odlukom i ugovorom iz članka 8. ove Odluke, stavljeni u mjerodavnost Uprave.

Raspodjelu sredstava iz stavka 1. ovog članka, na pojedine službe zaštite i spašavanja, sa podacima o vrsti i količini sredstava koja treba nabaviti, obavlja Uprava na zahtjev udruženja građana iz članka 4. ove Odluke, a u okviru zadataka iz stavka 2. ovog članka i u skladu godišnjim financijskim planom i godišnjim programom rada tih službi.

Članak 9.

Udruge građana iz članka 4. ove Odluke u kojima je formirana službe zaštite i spašavanja (gorska služba spašavanja), opremu i tehnička sredstva nabavljena iz sredstava članka 8. ove Odluke mogu koristiti za obavljanje svoje redovite djelatnosti, s tim da su dužne osigurati učinkovito funkcioniranje službi zaštite i spašavanja (gorske službe spašavanja) kada se zapovijedi njihovo angažiranje što se bliže određuje ugovorom iz članka 10. ove Odluke.

Članak 10.

Služba će sa i udrugama građana iz članka 4. ove Odluke, zaključiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama i utvrditi konkretne zadatke službi u pitanjima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i način djelovanja službi kada Županijski stožer donese zapovijed o njihovom angažiranju na zadacima zaštite i spašavanja na području Županije.

Zaključivanje ugovora iz stavka 1. ovog članka vrši se kada Uprava utvrdi da je pravna osoba, odnosno udruga građana ispunila uvjete iz članaka 5. i 6. ove Odluke, a udruga građana ako ne ispuni te uvjete nema status službe zaštite i spašavanja.

Članak 11.

Upotrebu službe zaštite i spašavanja (gorske službe spašavanja) iz članka 6. ove Odluke, na zadacima zaštite i spašavanja, u uvjetima iz članka 8. ove Odluke, u vrijeme i mjesto za njihovo djelovanje na području Županije, naređuje Županijski Stožer, samoinicijativno ili na prijedlog Uprave.

Kada Stožer iz stavka 1. ovog članka, zapovijedi angažiranje službi zaštite i spašavanja, rukovoditelji udruge građana iz članka 5. ove odluke, u kojima su osnovane službe zaštite i spašavanja, dužni su poduzeti sve potrebne mjere kojima će osigurati da službe pravovremeno dođu na mjesto određeno u zapovijedi Stožera i da mogu obaviti zadatke iz svoje mjerodavnosti.

Iznimno, u hitnim slučajevima, kada ne postoji mogućnost da se u što kraćem roku održi sjednica Županijskog stožera, angažiranje službi zaštite i spašavanja (gorske službe spašavanja) iz članka 4. ove Odluke, može zapovjediti zapovjednik, odnosno načelnik Županijskog stožera, ako je zapovjednik odsutan, o čemu je dužan pravovremeno obavijestiti zapovjednika stožera.

Služba zaštite i spašavanja iz članka 4. ove Odluke, angažiraju se onda kada Vlada HBŽ proglasi nastanak prirodne ili druge nesreće na području županije, a izuzetno, angažiranje tih službi može se izvesti i prije proglašenja prirodne ili druge nesreće, u slučaju kada prijete neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće u cilju poduzimanja odgovarajućih mjera na sprječavanju nastanka te opasnosti ili nesreće ili ublažavanja njihovog djelovanja.

Članak 12.

Uprava civilne zaštite će poduzimati odgovarajuće aktivnosti na formiranju službe zaštite i spašavanja (gorske službe spašavanja) iz članka 4. ove Odluke, njihovoj popuni ljudstvom i materijalno- tehničkim sredstvima, obučavanju i stručnom osposobljavanju i u tim pitanjima pružati odgovarajuću stručnu i drugu pomoć i starati se da služba bude osposobljena za obavljanje zadataka za koje su formirane, udruge građana iz članka 4. ove Odluke, dužna je postupiti po zahtjevima Uprave.

Članak 13.

Služba zaštite i spašavanja (gorska služba spašavanja) iz članka 4. ove Odluke osnovat će se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Članak 14.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o davanju suglasnosti Upravi za civilnu zaštitu Hercegbosanske županije da Udruga građana Gorske službe spašavanja (GSS) sa sjedištem u Livnu provodi mjere zaštite i spašavanja u Hercegbosanskoj županiji: broj: 01-02-150-1/13 od 3. 10. 2013. godine („Narodne novine Hercegbosanske županije“ broj 8/13).

Članak 15.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

OBRAZLOŽENJE

I – Zakonski temelj za donošenje Odluke

Zakonski temelj za donošenje ove Odluke sadržan je u odredbama članka 19. stavak 1. i članka 20. stavak 2. Zakona o Vladi Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 2/96), članka 123. Stavak 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, članka 13. stavak 2. i članka 16. Uredbe o organiziranju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj: 58/06, 40/10, 14/12, 66/12, 11/17, 20/20, 43/21 i 18/23). Tim odredbama Vlada županije je ovlaštena da svojim propisom odredi pravne osobe i udruge

građana u kojima će se osnovati službe zaštite i spašavanja, odredi vrste službi, utvrdi zadatke službi i odredi gradsko tijelo koje će zaključiti ugovor sa pravnim osobama i udrugama građana u kojima se osnivaju te službe. Pored navedenih odredbi, odredbama Pravilnika o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/06) utvrđeni su uvjeti za organiziranje, poslovi i zadatci i način rada službi zaštite i spašavanja na svim razinama vlasti (Federacija, županija, općina).

II – Razlozi za donošenje Odluke

Donošenje ove Odluke potrebno je zbog toga što je, sukladno Procjeni ugroženosti županije, broj: 01-02-253-1/21 od 26.08.2021. godine („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 7/21) neophodno osnovati određene službe zaštite i spašavanja radi obavljanja određenih zadataka u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Te službe su namijenjene za djelovanje na području Županije kada nastane prirodna ili druga nesreća, o čemu odlučuje Županijski stožer civilne zaštite. Predmetnu Odluku Uprava civilne zaštite je uputila na mišljenja Ministarstvu financija, Ministarstvu pravosuđa i uprave i Uredu za zakonodavstvo Hercegbosanske županije aktom 11-01-02-40/23 od 8. 5. 2023 godine. Ministarstvo financija je dalo pozitivno mišljenje aktom 03-02-11-226.2/23 od 11. 5. 2023 godine. Ured za zakonodavstvo dalo je pozitivno mišljenje 13-01-02-42/23 od 11. 5. 2023. godine uz određene korekcije koje je Uprava za civilnu zaštitu uvažila i dopunila predmetnu Odluku, dok se Ministarstvo pravosuđa i uprave nije očitovalo.

III- Financijska sredstva potrebna za provođenje ove odluke

Za provođenje ove Odluke osigurana su sredstva u proračunu županije za 2023. godinu. Visinu će utvrditi Uprava civilne zaštite na bazi utvrđenih potreba Službe. Visina sredstava će se utvrđivati prema prioritetima u opremanju tih službi i stanja opremljenosti svake službe pojedinačno koje djeluju na prostoru županije.